

Samenvatting vGRP 2015-2019

Voor u ligt het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) Veldhoven voor de planperiode 2015-2019. De term *verbreed* houdt verband met de wettelijke uitbreiding van de zorgplicht riolering. Volgens de wetgeving heeft de gemeente Veldhoven drie zorgplichten op het gebied van stedelijk waterbeheer:

- ◆ zorgplicht voor inzameling en transport stedelijk afvalwater (Wet milieubeheer)
- ◆ zorgplicht voor afvloeiend hemelwater (Waterwet)
- ◆ zorgplicht voorkomen structureel nadelige gevolgen van grondwater (Waterwet).

Feitelijk komt het er op neer dat de gemeente vanuit het oogpunt van volksgezondheid en veiligheid zorgdraagt voor een deugdelijke inzameling, berging, transport en/of lokale zuivering van stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwater. De kans op overlast dient hierbij te worden beperkt tot maatschappelijk aanvaardbare normen. Deze taakverantwoordelijkheid geldt alleen indien de burger niet zelf op eigen terrein het hemel- en grondwater doelmatig kan verwerken.

Waarom een nieuw vGRP?

Een gemeente is vanuit de huidige wetgeving (Wet milieubeheer) verplicht om een vGRP vast te laten stellen. Het huidige vGRP (2010-2015) loopt na 2014 af en dient daarom geactualiseerd te worden. Met het 'Bestuursakkoord water 2011' zetten alle overheden in op samenwerken in plaats van te werken met normen en vergunningen en hierop te handhaven. Het vGRP is het instrument bij uitstek om als gemeente te laten zien welke koers wordt uitgezet en welke plannen/maatregelen worden genomen om te voldoen aan wettelijke verplichtingen en eigen/gezamenlijke ambities.

Wat hebben we al gedaan?

De gemeentelijke watertaken zijn in hoofdzaak gericht op een duurzame bescherming van de volksgezondheid, het milieu en de natuur en het handhaven een goede leefomgeving. Om invulling te geven aan deze doelen heeft de gemeente Veldhoven veel werk verricht. In Bijlage 5 is een overzicht opgenomen met de status van de geplande maatregelen uit het vGRP 2010-2014. Belangrijke activiteiten en gebeurtenissen tijdens de afgelopen planperiode zijn:

- ◆ Er is een grote stap gezet in het in beeld krijgen van de kwaliteitstoestand van de gemeentelijke riolering.
- ◆ Er is sprake van een goede relatie tussen gemeente en waterschap. In het Kallisto project werken waterschappen, gemeenten, universiteiten en de Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA) samen op zowel technisch, ambtelijk en bestuurlijk niveau om de rivier de Dommel schoner te maken en ook zo te houden.
- ◆ In de afgelopen periode is overlast en schade – als gevolg van (extreme) regenval – beperkt gebleven
- ◆ De schone en vuile waterstromen zijn ontvlochten (of de voorbereidingen daartoe zijn gestart) in De Locht, 't Look en het centrum van Oerle.
- ◆ Het vGRP 2010-2014 is gedurende de looptijd een goede leidraad gebleken om het beoogde beleid tot uitvoering te laten komen. In de afgelopen periode zijn er vele plannen nader uitgewerkt, onder meer op het gebied van meten & monitoring, incidenten & calamiteiten en beheer & onderhoud.
- ◆ Door een nauwe samenwerking tussen de voormalige afdelingen Plan Realisatie (PR) en Beheer Openbare Ruimte (BOR), werden projecten gezamenlijk voorbereid. Dit kwam volledig ten goede aan zowel het ontwerp- als uitvoeringsproces van elk project. Ten tijde van het opstellen van dit vGRP zijn beide afdelingen samengevoegd tot de afdeling Beheer en Realisatie.

Tekorten in de personele bezetting hebben zich met name aan het begin van de planperiode aangediend, als gevolg van het moeten inlopen van achterstanden en het uitwerken van nieuw beleid, maar traden ook nog vaker op gedurende de planperiode. Om de gestelde doelen en projecten uit het V-GRP te behalen heeft de gemeente de afgelopen jaren personeel ingehuurd; hiertoe was extra budget beschikbaar gesteld. Het nadeel van deze werkwijze is echter dat de kennisborging niet binnen de organisatie ligt. Er is een vacature rioolbeheerder, waarmee we dit onderdeel proberen te ondervangen. Invulling van deze vacature staat gepland in 2014/2015.

Waar staan we nu

De gemeente Veldhoven is onderdeel van het samenwerkingsverband Waterportaal Zuid-Oost Brabant. In 2012 is in dat kader een bestuurlijke overeenkomst gesloten en een uitvoeringsprogramma 2013-2020 vastgesteld. Een van de belangrijkste gezamenlijke activiteiten is het onderzoeksprogramma Kallisto.

Waterschap de Dommel gaat een gedeelte van het stamriool Noord van de gemeente Veldhoven overnemen. Het tracé loopt van de hoek Heerbaan-Meerenakkerweg tot en met het huidige overname punt van Waterschap de Dommel in de keerkom aan de Run 4200.

Duurzaamheid speelt een belangrijke rol in gemeente Veldhoven, zowel op het gebied van milieu als functioneren (klimaatbestendigheid). Bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt duurzaamheid altijd actief ingebracht, dwars door de gemeentelijke organisatie heen.

Ten behoeve van het rioolbeheerplan zijn de beschikbare inspectiebeelden bekeken. Hieruit is gebleken dat voor circa 45% van het *geïnspecteerde* stelsel binnenkort onderhoud noodzakelijk is. Veelal betreffen de benodigde onderhoudsmaatregelen het verwijderen van wortelingroei.

Wat willen we?

Onze visie

De gemeente Veldhoven en waterpartners streven naar een **integrale en duurzame benadering** van het watersysteem en de afvalwaterketen. Hierbij wordt nadrukkelijk **samenwerking** tussen de ketenpartners gezocht. Integraliteit en samenwerking zijn hierbij geen doelen op zich, maar essentiële randvoorwaarden om **kosten** en **kwetsbaarheid** te verminderen en de **kwaliteit** en **kennisuitwisseling** te verbeteren.

De inzameling en het transport van stedelijk **afvalwater** in de gemeente Veldhoven leidt niet tot stank, hinder of water(bodem)kwaliteitsproblemen. De waterpartners hanteren een **emissiegerichte aanpak** met kosteneffectieve maatregelen in plaats van het traditionele normgerichte spoor.

Voor een meer duurzame, milieuvriendelijker inrichting van de afvalwaterketen wordt gedacht aan onder andere kringloopsluiting en hergebruik van afvalwater. Het waterschap heeft hiertoe het concept van de **Energiefabriek** opgezet. De gemeente zorgt voor een continue aanvoer van afvalwater.

Door **klimaatverandering** wordt het bestaande rioolstelsel steeds zwaarder op de proef gesteld. Buien worden heviger en duren langer. Hierdoor neemt het risico op (grond)wateroverlast toe. Het blijven verruimen van de ondergrondse riolering is geen optie, de afvoercapaciteit zal tijdens extreme neerslagomstandigheden niet toereikend zijn en het is bovendien te kostbaar.

Om **droge voeten te houden en schade te voorkomen** wordt ruimte gecreëerd in het groen, oppervlaktewater en/of de openbare ruimte. Hierbij wordt de volgende voorkeursvolgorde aangehouden: infiltreren (vasthouden) waar mogelijk, bufferen op locaties met voldoende beschikbare ruimte en als het niet anders kan, dan pas afvoeren. Indien doelmatig draagt de perceelseigenaar een steentje bij door op eigen terrein voorzieningen te treffen voor buffering en/of opslag van hemelwater en/of opvang van overtollig grondwater. Afkoppelen is hierbij een van de middelen. Voor de zuivering van hemelwater wordt alleen gebruik gemaakt van natuurlijke voorzieningen zoals de bodem, rietvelden en bezinkzones.

Oplossingen voor het bereiken van **schoon en mooi water** en een schone waterbodem worden gezocht in het hele watersysteem en de afvalwaterketen. Zolang de gemeente profijt heeft bij de oplossing mag deze ook buiten de gemeentegrens worden gezocht als dit doelmatiger is.

Nieuwe ontwikkelingen en reconstructies worden **hydrologisch neutraal** ingepast. Gestreefd wordt om de menselijke activiteiten zo veel mogelijk af te stemmen op de natuurlijke **(grond)waterfluctuaties**.

Om invulling te geven aan deze lange termijn visie is een gedegen onderhoud en continuïteit in beheer essentieel. De gemeente Veldhoven en waterpartners zoeken daarvoor de samenwerking op. Traditionele (onderhouds)activiteiten worden ter discussie gesteld en herzien naar een meer **risicogestuurde/gedifferentieerde** benadering. Samen met de waterpartners volgt en ondersteunt de gemeente Veldhoven nieuwe ontwikkelingen en **innovaties**.

Onze ambities

De huidige koers van de gemeente Veldhoven kan worden gekenschetst als **planmatig** voor de bestaande situatie en **anticiperend** bij nieuwe ontwikkelingen. Door de kerngroep vGRP wordt voorgesteld om voor de uitwerking van het vGRP de bestaande koers voort te zetten. Dit ambitieniveau continueert de huidige planmatige rioleringszorg in de gemeente Veldhoven, beperkt de kans op het optreden van calamiteiten en zet de huidige ontwikkeling van de rioolheffing voort.

In paragraaf 5.4 is een ambitiematrix weergegeven, waarin voor de afzonderlijke zorgplichten nader invulling gegeven is aan de ambitiekeuze.

Wat gaan we doen?

In onderstaande tabel wordt per zorgplicht, conform het gekozen ambitieniveau, weergegeven naar welk beschermingsniveau wordt gestreefd en in welk tempo. Er wordt daarnaast specifiek aandacht besteed aan de klimaatdoelstellingen. In paragraaf 6.3 zijn de maatregelen beschreven die in de aankomende planperiode genomen dienen te worden om aan deze opgave(n) te voldoen.

Gewenste situatie	
Stedelijk afvalwater	Lozingen vormen geen bedreiging voor het bereiken van de gewenste waterkwaliteit. De benodigde inspanning om te voldoen aan de basisinspanning/waterkwaliteitsspoor past in een totaalpakket aan systeemgerichte maatregelen waarmee wordt voldaan aan NBW 2011.
Hemelwater (groen/blauw)	<p>Bij nieuwe aanleg wordt het scheiden van waterstromen nagestreefd. Hierbij is het uitgangspunt dat al het hemelwater verwerkt moet kunnen worden zonder dat er schade optreedt.</p> <p>Bij rioolvervangng wordt verhard oppervlak afgekoppeld als zich daarvoor kansen voordoen en voldoende milieurendement wordt verwacht. Indien afkoppelen van verhard oppervlak een oplossing is voor structurele wateroverlast wordt de mogelijkheid opengehouden dit afdwingbaar te stellen. Hiertoe dient eerst nut & noodzaak van een hemelwaterverordening te worden onderzocht.</p> <p>Omdat de capaciteit van het rioleringsysteem vanuit economisch oogpunt is beperkt kan het voorkomen dat water op straat optreedt. Hierbij kan onderscheid worden gemaakt in hinder, ernstige hinder en overlast, waarbij verschillend gereageerd zal worden door de gemeente. Zie voor een toelichting de tabel in paragraaf 6.2.</p> <p>Bij reconstructie van openbaar gebied dient te worden voorkomen dat regenwater afstroomt naar particulier terrein. Andersom heeft de particulier een inspanningsverplichting om hemelwater zoveel als mogelijk op eigen terrein te verwerken alvorens het aan te bieden aan de gemeente.</p>
Grondwater	Het grondwater leidt niet tot structurele grondwateroverlast en vormt geen belemmering voor het gebruik van de grond. De ontwikkelende partij houdt bij (her)inrichting van het terrein naast het Bouwbesluit in een zo vroeg mogelijk stadium rekening met grondwater. Bij (dreiging van) structurele grondwateroverlast wordt een vinger aan de pols gehouden via een monitoringssysteem.
Bedrijfsvoering	<p>Het tempo van rioolvervangng/relining houdt gelijke tred met de optredende slijtage. Door planmatig te werken kan werk met werk worden gemaakt. Door periodiek onderzoek wordt een vinger aan de pols gehouden met betrekking tot het functioneren van het systeem. De rioolheffing voorziet in voldoende inkomsten om gedurende de planperiode (en de daaropvolgende planperiode) de noodzakelijk vervangings- en verbeteringsmaatregelen te kunnen uitvoeren.</p> <p>Er is sprake van goede handhaving ten aanzien van de bestemmingsplannen en verleende omgevingsvergunningen. Tijdens en na de uitvoering wordt er op toegezien dat projecten volgens de gestelde eisen worden gerealiseerd..</p>
Duurzaamheid	<p>Voor de strategie in het klimaatbeleid richt de gemeente Veldhoven zich in de toekomst vooral op een regierol in het verder doorvoeren van duurzaamheid in de Veldhovense situatie.</p> <p>Ondergrondse maatregelen moeten op de juiste wijze en met zorg worden <i>aangelegd</i> en niet worden „begraven“. Een goede handhaving ten aanzien van plannen en vergunningen draagt hier aan bij.</p> <p>De gemeente neemt een proactieve houding innemen met betrekking tot het hergebruiken, benutten of anders afvoeren van hemelwater. Bijvoorbeeld door het realiseren van groene daken en groene maatregelen in en rondom de bouw (groen parkeren) te gaan promoten.</p>

Wat kost het?

Uit een vergelijking van de beschikbare (1.5 fte) en de theoretisch benodigde arbeidscapaciteit (3.9 fte, zie Bijlage 9) blijkt dat de gemeente nu niet beschikt over de personele middelen om de in dit VGRP gestelde doelen te kunnen realiseren. Dit komt tot uiting in de openstaande vacature voor een rioolbeheerder, die in 2014/2015 ingevuld dient te gaan worden.

In Hoofdstuk 7 en Bijlage 10 is een onderbouwing gegeven van de financiële middelen die noodzakelijk zijn om de in dit VGRP beschreven activiteiten te kunnen financieren. De hieruit volgende inkomsten uit de rioolheffing zijn in onderstaande tabel vertaald naar het benodigde tarief van de rioolheffing voor 2015.

Waterverbruik	2015
< 350 m ³	€ 131,99
351 – 500 m ³	€ 230,98
501 – 1.000 m ³	€ 362,97
1.001 – 2.500 m ³	€ 725,95
2.501 – 5.000 m ³	€ 956,93
5.001 – 25.000 m ³	€ 1.187,92
> 25.000 m ³	€ 1.418,90

Overzicht rioolheffing voor 2015

Voortgangsbewaking

De voortgang van de in dit VGRP vastgelegde doelstellingen, afspraken en geplande maatregelen wordt door middel van kwartaalrapportages (KWARAP's) geëvalueerd en gepresenteerd aan het College.

De gemeente Veldhoven heeft 1 keer per jaar een bestuurlijk overleg met Waterschap de Dommel. In dit overleg wordt besproken hoe het afgelopen jaar is verlopen en wat er voor het komend jaar aan zit te komen vanuit beide partijen.

De voortgang van de uitvoering van het milieu-uitvoeringsprogramma – en daarmee ook het klimaatbeleid – wordt meerdere keren intern per jaar getoetst.